sanità f'bosta pajjiżi oħra tad-dinja.

Għalhekk nistgħu ngħidu li f'dawn l-aħħar għaxar snin il-W.H.O. mhux biss iġġustifikat ruħha iżda wriet kemm hi kbira l-ħtieġa tagħha fil-ħajja ta' daż-żmien u kemm hu ta' fejda l-kontribut li qiegħda tagħmel biex ittejjeb is-saħħa tal-ġnus u tnaqqas il-mard. Matul dawn l-aħħar għaxar snin l-awtoritajiet sanitarji tad-dinja kollha ivverifikaw nuqqas kbir kemm fin-numru tal-każijiet kemm fil-qilla ta' mardijiet serji li dari kienu jqajmu epidemji ħorox u qirda ta' eluf ta' nies. Il-kolera, il-pesta, il-ġidri, it-tifu,, id-deni isfar il-lum qajla għadhom jixegħlu f'epidemji li jixterdu minn pajjiż għall-ieħor u minn kontinent għall-ieħor kif kienu jagħmlu dari. Bil-mezzi li minnhom nistgħu niddisponu l-lum dan il-mard qiegħed jiġi limitat, ikkurat u ikkontrollat. Nieħdu l-kolera, din il-lum tinsab biss f'Ilvant Imbiegħed u hemm mhux fil-pajjiżi kollha teżisti imma f'ċerti nħawi biss li għadhom lura. Biex insemmu pajjiżi oħra, fl-Indja u l-Pakistan mill-1945 sa l-1949 kien hemm 824,000 każ ta' kolera, iżda mill-1950 sa l-1954 il-każijiet naqsu u niżlu 385,000— aktar min-nofs.

It-tifu għoddu nqered mill-Ewropa u mill-Amerika ta' Fuq filwaqt li f'pajjiżi oħra qiegħed jonqos u jispiċċa b'mezz tad-D.D.T. u preparati oħra. Il-ġidri dari kien it-terrur tan-nazzjonijiet iżda l-lum rari jixgħel u jaqbad f'imxija u meta jiġri dan, bil-mezzi li għandna f'idejna, irrażżnuh f'qasir żmien kif kien ġara f'Malta fl-1947 meta kienet dehret il-marda fostna; f'dik l-okkażjoni ma kinux ittieħdu ħlief xi tnax-il ruħ biss. Nistgħu nsemmu wkoll li minn riċerki li għamlet il-W.H.O. ġie ikkalkolat li d-deni isfar (yellow fever) bejn 1950-1955 naqas mal-50 fil-mija.

Dawn huma ftit mis-suċċessi li saru fil-qasam tas-saħħa pubblika bit-tħabrik tal-W.H.O. f'dawn l-aħħar għaxar snin. Il-ħidmiet li semmejna jiswew ta' ġid kbir fil-ħajja tal-lum imma aktar minn dan il-ġid materjali hija ta' fejda l-kuxjenza pubblika li tnisslet fost in-nies. Bil-ħidma u bit-tħabrik tal-W.H.O. il-lum in-nies qegħdin kulma jmur aktar jirrealizzaw kemm hi ħaġa għażiża s-saħħa tal-kotra u għalhekk hawn moviment mad-dinja kollha biex il-Gvernijiet jagħmlu minn kollox biex iħarsu u jwettqu s-saħħa pubblika. Dan hu sinjal tajjeb u rahan ta' rieda tajba għalli ġej. F'dawn l-aħħar għaxar snin rajna suċċessi tal-għaġeb; jekk nibqgħu sejrin b'l-enerġija li mexjin issa, min jaf x'avanz kbir għad nagħmlu f'għaxar snin oħra!

IMĦABBA TAĦT SIĠRA

Ta' V. CARUANA

Ilmaħthom ftit mill-bogħod taħt siġra xiħa
Li firxet fuqhom friegħi kbar mimlija
Bil-weraq waħda f'waħda, b'qalb mistrieħa
Inxteħtu f'dik id-dehra ta' sbuħija.

Il-fjur f'riġlejhom ħareġ minnu fwieħa
Li mliet 'il qalbhom bl-hena taż-żgħożija
U l-friegħi li għattew lix-xemx sabiħa
Intisġu fuq ħwejjiġhom f'dell u dija.

Imbagħad għajnejh malajr lil tagħha sabu.
Imħabbtu kollha kien f'għajnejh ġabarha
U jħarsu f'tagħha mħabba ġdida ġabu.

Dan hu x'rajt jien li taħt is-siġra ġara
Xħin żewġt iqlub fil-ħolm ta' mħabba dabu.
...... Ma nafx fi triq l-imħabba x'sabu wara!

L-ISPTAR TAL-GWARDAMANĠA

Ta' P. MATTEW KAPPUĊĊIN

Hekk tafu n-nies: Kalvarju ta' tbatija,
Saltna ta' dwejjaq, biki, dmugħ w uġigħ,
Fejn jidħlu niesna b'refgħa mard mgħobbija.
Min ma jgħidx hekk, għax qatt ma daħal fih.

Hekk nafu jien, għax fih il-poeżija
Ma semmgħet qatt il-versi tagħha sbieħ;
Jafha kulħadd! fejn hemm qlub imbikkija
Ma tistax tisma' daqq u għana ferrieħ.

Jekk nimrad jien jew saħħti nħossha mejta
Ma nersaqx 'l hemm, imqar b'nofs saħħa mmur
Nimtedd għall-kenn fuq il-ħuxlief, ġo bejta.

Hemmhekk infieq, m'hemmx biki xi jdejjaqni;
Hemm nieħu saħħti bl-għana tal-għasfur
Għax l-għana għalija duwa li tfejjaqni.